

Västerås 2022-03-20

Dnr I2021/02082

Avsett för:

Infrastrukturdepartementet

Enheten för transportinfrastruktur och planering

103 33 Stockholm

**Remissvar över Trafikverkets delrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter och Trafikverkets slutrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter (I2021/02082)**

Sammanfattning

Frivilliga Flygkåren, FFK, instämmer i rapporten att samtliga 44 beredskapsflygplatser som föreslagits bör vidmakthållas för att säkerställa en så god handlingsfrihet som möjligt och möjliggöra nödvändig basering av FFK:s resurser för civila och militära behov

Nya områden som bör beaktas

FFK vill i nedanstående punkter utveckla FFK:s syn på fortsatt arbete med beredskapsflygplatser.

Att utredningen inte behandlar beredskapsflyg ur aspekten höjd beredskap eller krig, är synnerligen anmärkningsvärt – inte minst nu med det hastigt försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa samt i vårt närområde.

1. Information om Frivilliga Flygkåren

Frivilliga Flygkåren, FFK, vill ta tillfället i akt att redovisa sin verksamhet som en bakgrund till remissvaret. FFK har inte tagits med i Trafikverkets rapporter och det är därför viktigt att detta uppmärksammas i fortsatt arbete med regionala flygplatser.

Frivilliga Flygkåren, FFK, är en av de 18 utpekade frivilliga försvarsorganisationerna med verksamhet som omfattar försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga för uppgifter inom totalförsvaret (Frivilligförordningen 1994:524). FFK är tillika en Flygoperatör som bedriver Specialiserad flygverksamhet enligt Transportstyrelsens beslut om flygsäkerhetsmässiga villkor.

Beteckning	Er beteckning	Dokumenttyp	Sida
	I2021/02082		2
Datum	Ert datum	Handläggare	
2022-03-20		THAL	

FFK har idag ungefär 2500 medlemmar fördelade över hela Sverige. Av dessa är 800 aktiva piloter fördelade på 23 länsflygavdelningar. Piloterna och spanarna kommer i huvudsak från landets flygklubbar liksom flygplanen.

FFK flyger uppdrag åt ett flertal myndigheter som Trafikverket, Sjöfartsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, Sveriges Lantbruksuniversitet, Svenska Kraftnät, Länsstyrelser, Kommunal räddningstjänst samt för Försvarsmakten i form av Hemvärnsflyg samt olika former av sjöövervakningsflyg för Marinen.

FFK är en del av den svenska krisberedskapen samt en del av Försvarsmaktens dagliga verksamhet för uppbyggnad av resurser för beredskap och kontroll av landets gränser.

För att kunna genomföra sina uppdrag är piloterna indelade i flyggrupper specialiserade för sina uppdrag. Piloterna är bundna av avtal för att göra insatser för det civila samhället och Försvarsmakten. Uppdragsmedel samt stöd för att bedriva verksamheten erhålls årligen från både Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap samt Försvarsmakten.

Genom att FFK har en tjänsteperson i beredskap aktiv 7/24 kan uppdrag tas med kort varsel efter till exempel stora störningar orsakade av svåra vädersituationer. En för allmänheten mer känd verksamhet är skogsbrandsbevakning som FFK bedriver över hela landet beroende på de förutsättningar som gäller varje år. FFK flyger ca 8–9000 tusen timmar per år och disponerar ca 160 flygplan, vilket innebär att FFK är en av landets största flygoperatörer.

FFK:s verksamhet kräver tillgång till flygplatser över hela landet. En del av dessa flygplatser är mindre klubbflygfält. Vi ser att flygklubbar påverkas negativt av de höga bränslekostnaderna vilket gör att man får allt svårare att fylla upp sina bränsleanläggningar och därmed hänvisas man att flyga till närmsta regionala flygplats för att tanka. Vidare är det många gånger osäkert om klubbens stråk är snöröjt när man behöver göra en insats. Därför har de regionala flygplatserna en stor uppgift för att kunna erbjuda en baseringsplats inför annalkande väderstörningar. Ett flertal flygklubbar har redan sin basering på en regional flygplats vilket underlättar situationen.

2. Förslag till FFK:s deltagande i fortsatta arbetet inom ramen för remissen

.1 FFK:s verksamhet måste beaktas i det fortsatta arbetet med flygplatser för totalförsvarsändamål, både civil krishantering och Försvarsmaktens behov behöver vägas in. MSB är finansär och uppdragsgivare för FFK:s civila verksamhet och bör som sådan redovisa FFK:s behov i möten med andra myndigheter om totalförsvarsaspekter. Hittills har inte FFK:s olika behov beaktats i Trafikverkets rapporter.

Beteckning	Er beteckning	Dokumenttyp	Sida
	I2021/02082		3
Datum	Ert datum	Handläggare	
2022-03-20		THAL	

.2 Bristen på nationell infrastruktur för genomförande av skogsbrandsbevakning och även polisiär verksamhet i i delar av landet bör utredas med deltagande från FFK. Särskilt möjligheterna att erhålla flygbränsle är kritisk då många små flygplatser har tagit bort sina bränsleanläggningar, pga. för höga kostnader.

.3 FFK bifaller Trafikverkets förslag att, mot bakgrund av det som framkommit i samverkan och utifrån att totalförsvaraspekterna inte är fullt ut klarlagda när det gäller systemet med beredskapsflygplatser, att en bred samverkan initieras, där även FFK bör medverka, för att få fram vilka krav som kan behöva uppfyllas av flygplatserna ur ett totalförsvarsperspektiv.

.4 FFK vill framhålla ett initiativ som Sjöfartsverket tillsammans med Polisflyget, Försvarmakten, Babcock, Svensk Luftambulans, LFV och SMHI har startat i syfte att undersöka, etablera och visa på hur man i aktörsgemensamma krisinsatser, såsom sjö- och flygräddningsinsatser, eftersök, brottsbekämpning, sjukvårdstransporter, skogsbrandinsatser och terroristdåd, bättre kan använda obemannade beredskapsflygplatser för ökad tillgänglighet och krishantering. FFK bör adjungeras till utredningen. Man vill genom initiativet skapa ett komplement till bemannade beredskapsflygplatser men även möta samhällsutvecklingen där fler flygplatser riskerar att läggas ned.

5. Under senare år har vi sett nedläggningar eller beslut om framtida nedläggning av flygplatser såsom t.ex. i Gävle, Skövde samt Västerås. Vi ser ett mycket bekymmersamt läge med tillgång till flygplatser i Stockholmsområdet för FFK:s verksamheter. Stora avstånd medför fördröjningar i insatstid för våra flyggrupper.

En aspekt som lätt missas är tillgången till flygverkstäder för allmänflyget. Senaste exemplet är nedläggningen av Skövde flygplats vars verkstad servar en mängd flygplan i södra och sydvästra Sverige. De flygplanen utgör en stor del av flygplansflottan i området som på somrarna är avtalade att genomföra skogsbrandsbevakningen. Utan service inget brandflyg i luften.

FFK bidrar gärna i framtida utredningar kring beredskapsflygplatser och dess infrastruktur.

I detta ärende har Thomas Alexandersson kårchef/AM för FFK beslutat. Tommy Wirén har varit föredragande.